

Kolb'un Öğrenme Stilleri Modeline Göre Hemşirelik Öğrencilerinin Öğrenme Stillерinin İncelenmesi

Yurdanur Dikmen

Sakarya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Özet

Amaç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin kullandıkları öğrenme stillerinin belirlenerek, bu durumu etkileyebilecek bazı değişkenlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve analitik tipte yürütülen bu araştırmanın örneklemini bir kamu üniversitenin Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümünde 2013-2014 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya gönüllü 420 öğrenci oluşturmuştur. Veriler, Öğrenci Tanıtım Formu ile Kolb (1985) tarafından geliştirilen ve ülkemizde Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik, güvenilirlik çalışması yapılan "Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzdellik ve Pearson ki-kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin büyük oranda özümseyen (%42.4) ve ayrıştırıcı (%29.3) öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin sahip olduğu öğrenme stilleri ile cinsiyet, mezun olunan okul ve akademik başarı düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$). Ancak, öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stillerinin sınıflara göre değişim gösterdiği ve öğrenme stilleri ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu ($\chi^2=35.374$, $p<0.05$), öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça problem çözme, karar verme, analiz yapma ve sistematik plânlama yapma gibi özelliklere sahip ayrıştırıcı öğrenme stilini daha çok benimsedikleri belirlenmiştir.

Sonuç: Bulgular, hemşirelik eğitim programlarının düzenlenmesinde öğrencilerin öğrenme stillerinin belirlenmesi ve tüm öğrenme stillerinin dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, Kolb öğrenme stili modeli, hemşire eğitimi.

Abstract

Aim: In this study determining of learning styles that nursing students have used and variables effecting this determination process are all aimed to be analysed.

Materials and methods: The sampling of this research executed as descriptive and analytic type is composed of 420 voluntary students educating in nursing division of a Public Health High School during 2013-2014 years of education and training period. Data is collected by using student identification form with "Kolb Learning Styles Inventory" developed by Kolb (1985) and then translated into Turkish and also validity and reliability tests are done by Aşkar and Akkoyunlu (1993). In the analysis of data, frequency, percentage and Pearson chi square test are used.

Results: In this article it is determined that most of the students have assimilator (42%) and converger (29.3%) type learning styles. Also it is defined that statistically there is no significant difference between learning styles owned by students and gender, graduated from school and level of academic success ($p>0.05$). However, it is designated that learning styles owned by students differ according to class level being educated and there is a significant relation between learning styles owned by students and class being educated ($\chi^2=35.374$, $p<0.05$), as the level of students' education class level increased, it is determined that students embrace mostly converger type learning style which has properties like problem solving, decision making, making analysis and planning by systematic ways.

Conclusion: Results indicate that during arrangement of nursing training programs both determining the learning styles of students and all learning styles have to be taken into account are mandatory.

Key words: Nursing student, Kolb learning styles, nursing education.

Corr. Author:
Yurdanur Dikmen,
Sakarya Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu
Hemşirelik Esasları
Anabilim Dalı
Esentepe Kampüsü,
Sakarya,
T: 0505 8160959
nurdem35@gmail.com

Giriş:

Son yıllarda, eğitim sistemi içerisinde öğrencilerin nasıl düşündükleri ve nasıl öğrendikleri konusu üzerinde tartışılan konular arasında yer almaktadır. Özellikle "bilgi toplumu" olarak adlandırılan çağımızda, bireylerin araştırma yapabilme, sorun çözebilmeye ve eleştirel düşünme gibi çeşitli düşünme yollarını bilme-uygulayabilme ve öğrenme sürecinde etkin olma gibi birçok niteliğe sahip olmaları gerektiği düşüncesi, düşünme ile öğrenmenin nasıl gerçekleştiği konularını ön plana çıkarmıştır¹. Özellikle 1900'lu yılların ikinci yarısından sonra baskın olmaya başlayan psikolojik ve eğitimsel anlayışlar, bireylerin birbirlerinden farklı özellikleri olduğunu ve bu özelliklerin de öğretim sürecinde dikkate alınması gerektiğini gündeme getirmeye başlamıştır². Etkin öğrenme ise bireyin sahip olduğu öğrenme stilleri doğrultusunda hazırlanmış eğitim programlarının uygulanmasıyla sağlanabilir³. Nitekim, her öğrencinin en iyi öğrendiği bir yol ve tarzının olması, diğer bir ifadeyle farklı öğrenme stillerine sahip olmaları ve öğrenme stratejilerini etkili kullanabiliyor olmalarından kaynaklanmaktadır. Eğitim ortamında eşit olduğu varsayılan öğrencilerin bilgiyi edinme yollarının farklı olduğunun en iyi kanıtı ise aynı süreçlerden geçen öğrencilerin farklı başarı düzeylerine sahip olmalarıdır. Öğrenme stilleriyle ilgili son yıllarda yapılan bazı araştırma sonuçları öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stillerine göre düzenlenen öğretim ortamlarının, öğrenci başarısını belirleyen önemli bir faktör olduğunu ortaya koymuştur^{4,5}.

Kuramsal ve uygulamalı bir eğitim sürecini içeren hemşirelik eğitimi, yakın zamana kadar tıbbi bakım sistemi, sağlık ve eğitim bilimlerine paralel şekilde akılcı görüşü yansıtmış, bu durum iş merkezli yaklaşımı ve baskılayıcı modelleri geliştirmiş, hemşirelik eğitimi bir dizi teknik işlevi kapsamıştır. Oysa günümüzde hemşirelik eğitiminde öğrenenlerin öğretim-öğrenme sürecine etkin şekilde katılarak etkin öğrenmeyi gerçekleştirmeleri, araştırmaları ve sorgulamaları bir zorunluluktur³. Bu durum, öğrencilerin yaşama bakış açısını zenginleştirecek, seçimler yapmasını sağlayacak eğitim programlarının düzenlenmesinde, öğrencilerin öğrenme stillerinin belirlenmesinin ve bu öğrenme stillerinin dikkate alınmasının önemini ortaya koymaktadır^{6,7}. Ayrıca, öğrencilerin tercih ettikleri öğrenme stillerinin bilinmesi, onların nasıl bir öğrenme-öğretim sürecine dahil edileceğine karar verilmesini, sorun çözme, karar verme, sorumluluk üstlenme ve etkin iletişim kurma gibi ye-

terlilikleri kazanmasını da sağlayacaktır⁸.

Sürekli gelişen bilgi ve teknolojiye paralel olarak değişen sağlık bakım sistemi, bakım gereksinimleri ve bakım uygulamalarını gerçekleştirebilmeleri için onların öğretim stratejileri ve stilleri dikkate alınarak geliştirilen eğitim programları ile mümkündür⁹. Nitekim, ilgili literatürde öğrencilerin öğrenme stillerinin bilinmesi, eğitimcilerin bu öğrenme stillerini dikkate alarak eğitimin amaçlarını, içeriğini, kullanacağı öğretim yöntem ve teknikleri, araç-gereçleri, değerlendirme yöntemlerini belirlemesine de yol gösterici olacağı bildirilmektedir^{3,10,11}. Sonuç olarak, öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stillerinin belirlenmesi, öğrencilerin tanınması ve onların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun eğitim ortamlarının oluşturulması eğitimin kalıcılığının sağlanmasına büyük katkı sağlayacaktır.

Yukarıda açıklanan bilgiler doğrultusunda bu çalışma hemşirelik öğrencilerinin öğrenme stillerini belirleyerek, bunu etkileyecek bazı değişkenlerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Hemşirelik öğrencileri hangi öğrenme stillerine sahiptirler?
2. Hemşirelik öğrencilerinin kullandıkları öğrenme stilleri öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılaşmakta mıdır?
3. Hemşirelik öğrencilerinin kullandıkları öğrenme stilleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
4. Hemşirelik öğrencilerinin kullandıkları öğrenme stilleri mezun oldukları okula göre farklılaşmakta mıdır?
5. Hemşirelik öğrencilerinin kullandıkları öğrenme stilleri akademik başarılarına göre farklılaşmakta mıdır?

Materyal ve Yöntem**Evren ve Örneklem**

Tanımlayıcı ve analitik tipte yapılan bu araştırmanın evrenini, bir kamu üniversitenin Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümünde 2013-2014 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören tüm öğrenciler (467 öğrenci) oluşturmuştur. Evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş olup, okula devamsızlık ve araştırmaya katılmada isteksizlik gibi nedenlerle 420 öğrenciye ulaşılmıştır. Böylece bu araştırmanın örneklemini 420 öğrenci oluşturmuş olup, yanıt oranı %90'dır. Soru formu doldurulmadan önce öğrenciler çalışmanın amacı hakkında bilgilendirilmiş ve çalışmaya katılmada gönüllülük esası dikkate alınmıştır. Elde

edilen veriler SPSS 15.0 programı kullanılarak bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Tanımlayıcı istatistik, frekans ve yüzdelik dağılımları ile gösterilmiştir. Çalışmada kullanılan kategorik verilerin gruplar arasındaki karşılaştırmalarında ki-kare testi kullanılmış ve $p < 0.05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Araştırmanın yürütülebilmesi için ilgili kurumun Klinik Araştırmalar Etik Kurul'undan gerekli izin alınmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için de ilgili yüksekokuldan yazılı, çalışmanın uygulanması sırasında da öğrencilerden sözel izin alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından ilgili literatür doğrultusunda oluşturulan Öğrenci Tanıtım Formu ve Kolb (1985) tarafından geliştirilen ve ülkemizde Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik, güvenilirlik çalışması yapılan "Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri" kullanılmıştır.

Öğrenci Tanıtım Formu: Bu formda hemşirelik öğrencilerinin sınıf, cinsiyet, mezun oldukları okul, lisede öğrenim gördükleri bölüm ve akademik ortalama gibi sosyo-demografik özelliklerini içeren sorular yer almaktadır.

Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri: Bu envanterde öğrencilerin, öğrenme stillerinin belirlenmesi amacıyla Kolb (1985) tarafından geliştirilmiş olup, Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik, güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Bu envanter toplam 12 maddeden oluşmakta ve her bir maddenin altında dört ifade bulunmaktadır. Öğrencilerden, maddelerde verilen ifadeleri kendilerine en uygun olandan en az uygun olana doğru "4, 3, 2, 1" şeklinde sıralamaları beklenmiştir. Envanterde doğru ya da yanlış cevap diye bir şey söz konusu değildir. Burada amaç, her öğrenciye ait baskın öğrenme stilini belirlemektir. Elde edilen bu değerler deneysel öğrenme kuramına göre düzenlenmiş bir grafik üzerine yerleştirilmiştir. Bu grafik yerleştiren, ayırıştırıcı, değiştiren ve özümseyen olmak üzere dört alana ayrılmıştır. Elde edilen sayısal değerlere göre bu grafik üzerinde öğrencilerin dört öğrenme stilinden hangisinde yer aldıkları belirlenmiştir¹². Bu çalışmanın ardından her bir öğrenme stilinin sayısal değeri hesaplanmış ve buna göre öğrencilerin öğrenme stilleri belir-

lenmiştir. Bu çalışmadan elde edilen verilerle ölçeğin güvenilirlik katsayısı incelenmiş olup, envanterin Cronbach alfa katsayısı 0,72 olarak bulunmuştur. Ayrıca bu çalışmada öğrencilerin akademik başarılarının hesaplanmasında yılsonu not ortalamaları kullanılmıştır. Öğrenci notları ilgili yüksekokulunun Öğrenci İşleri Bölümünden temin edilmiştir. Ellibeş ve üzeri not ortalaması başarılı, 55 altı not ortalaması başarısız olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin %83.8'inin (n=352) kız, %16.2'sinin (n=68) erkek olduğu, %42.3'ünün (n=178) birinci sınıfta, %26.7'sinin (n=112) ikinci sınıfta, %14.8'inin (n=62) üçüncü sınıfta, %16.2'sinin (n=68) ise dördüncü sınıfta öğrenim gördüğü belirlenmiştir. Öğrencilerin %37.4'ünün (n=157) süper liseden, %35.3'ünün (n=148) düz liseden, %20.9'unun (n=88) Anadolu lisesinden, %6.4'ünün (n=27) sağlık meslek lisesinden mezun olduğu, %80.9'unun (n=340) ise fen bölümünü bitirdiği saptanmıştır.

Tablo 1. Öğrencilerin Sahip Oldukları Öğrenme Stillerine Göre Dağılımı

Öğrenme Stili	N	%
Özümseyen	178	42.4
Ayırıştırıcı	123	29.3
Değiştiren	87	20.7
Yerleştiren	32	7.6
Toplam	420	100.0

Tablo 1'de görüldüğü gibi, hemşirelik öğrencilerinin sahip oldukları öğrenme stilleri çeşitlilik göstermektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin baskın öğrenme stilleri incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun (%42.4) özümseyen öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanında öğrencilerin %29.3'ü düşünerek-yaparak öğrenen "ayırıştırıcı" öğrenme stiline, %20.7'si hissederek-izleyerek öğrenen "değiştiren" öğrenme stiline, %7.6'sı ise hissederek-yaparak öğrenen "yerleştiren" öğrenme stiline sahip olduğu saptanmıştır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine, cinsiyete ve mezun oldukları liseye göre öğrenme stillerine ilişkin bulguları Tablo 2'de verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin sahip olduğu öğrenme stilleriyle sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($\chi^2=35.374$, $p < 0.05$). Buna göre

Tablo 2. Öğrencilerin Demografik Özellikleri ile Öğrenme Stillerinin Karşılaştırılması (n=420)

Öğrenme Stilleri		Özümseyen	Ayrıştıran	Değiştiren	Yerleştiren	Toplam
Sınıf Düzeyi						
I.Sınıf	N (%)	83 (46.6)	54 (30.4)	35 (19.6)	6 (3.4)	178 (100.0)
II.Sınıf	N (%)	47 (42.0)	34 (30.3)	22 (19.6)	9 (8.1)	112 (100.0)
III.Sınıf	N (%)	18 (29.1)	23 (37.1)	10 (16.1)	11 (17.7)	62 (100.0)
IV.Sınıf	N (%)	17 (25.0)	29 (42.7)	12 (17.6)	10 (14.7)	68 (100.0)
$\chi^2=35.374$ $p=0.001<0.05$						
Cinsiyet						
Kız	N (%)	143 (40.7)	145 (41.1)	44 (12.5)	20 (5.7)	352 (100.0)
Erkek	N (%)	31 (45.6)	20 (29.4)	11 (16.2)	6 (8.8)	68 (100.0)
$\chi^2=7.675$ $p=0.084>0.05$						
Mezun Olunan Okul						
Süper Lise	N (%)	87 (55.4)	40 (25.5)	20 (12.7)	10 (6.4)	157 (100.0)
Düz Lise	N (%)	78 (52.7)	36 (24.4)	23 (15.5)	11 (7.4)	148 (100.0)
Anadolu Lisesi	N (%)	30 (34.1)	38 (43.1)	12 (13.7)	8 (9.1)	88 (100.0)
Sağlık Meslek Lisesi	N (%)	8 (29.6)	4 (14.9)	15 (55.5)	-	27 (100.0)
$\chi^2=15.98$ $p=0.093>0.05$						

birinci sınıf ve ikinci sınıf öğrencilerinin çoğunun özümseyen stiline sahip iken, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri ayrıştıran öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada erkek öğrencilerin %16.2'si değiştiren, %8.8'i yerleştiren, %45.6'sı özümseyen ve %29.4'ü ayrıştıran öğrenme stiline sahiptir; kız öğrencilerin %12,5'i değiştiren, %5.6'sı yerleştiren, %40.6'sı özümseyen ve %41.1'i ayrıştıran öğrenme stiline sahiptir (Tablo 2). Buna göre kız ve erkek öğrenciler en çok özümseyen ve ayrıştıran, en az değiştiren ve yerleştiren öğrenme stillerine sahip olduğu bulunmuştur. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda öğrencilerin cinsiyetleri ile sahip oldukları öğrenme stilleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($\chi^2=7.675$, $p>0.05$).

Çalışmada anadolu lisesinden mezun olan öğrencilerin ayrıştıran (%43.1), süper liseden ve düz liseden mezun olan öğrencilerin ağırlıklı olarak özümseyen (%55.4-%52.7, sağlık meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin ise ağırlıklı olarak özümseyen (%29.6) ve değiştiren (%55.5) öğrenme stiline sahip olduğu saptanmıştır. Ancak istatistiksel analiz sonucuna göre öğrencilerin mezun oldukları okullar ile öğrenme stilleri arasın-

da anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($\chi^2=15.98$, $p>0.05$).

Tablo3. Öğrencilerin Öğrenme Stilleri ile Akademik Başarı Durumunun Karşılaştırılması

Öğrenme Stili	Başarılı (55 ve üstü)	Başarısız (55 altı)		
			N	%
Özümseyen	134	44	178	42.4
Ayrıştıran	98	25	123	29.3
Değiştiren	51	36	87	20.7
Yerleştiren	19	13	32	7.6
Toplam	302	118	420	100.0

Tablo 3'de görüldüğü gibi araştırma kapsamına alınan öğrencilerin akademik başarıları ile kullandıkları öğrenme stilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=3.624$, $p>0.05$).

Tartışma

Araştırmaya katılan öğrenciler ağırlıklı olarak özümseyen ve ayrıştıran öğrenme stiline sahiptir (Tablo 1). Bu bulgudan hareketle hemşirelik öğrencilerinin en fazla özümseyen, en az yerleştiren ve değiştiren öğrenme stiline sahip oldukları söyle-

nebilir. Bir başka deyişle, hemşirelik öğrencileri en fazla soyut kavramsallaştırma ve yansıtıcı gözlem öğrenme biçimini, yapılandırılmış sistematik bilgiyi tercih etmektedirler. Öğrencilerin çoğunluğunun özümseyen öğrenme stiline sahip olması, bu öğrencilerin, belirli bir düzen içinde verilen detayları öğrenmelerini sağlayan öğretim yaklaşımlarını (soru cevap yöntemi, kavram araştırmaları, basılı materyal kullanımı, bağımsız araştırmalar yapma, problemlerin öncelikli olarak uzman kişiler tarafından çözülmesini bekleme vb.) tercih ettiklerini göstermektedir. Bu çalışmadaki sonuç, ülkemizde “Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri” kullanılarak hemşirelik öğrencileri ile daha önce yapılan çalışmalarda öğrencilerin büyük çoğunluğunun baskın öğrenme stiline ayrıştırıcı ve özümseyen olduğunu, yerleştiren ve değiştiren öğrenme stiline sahip öğrencilerin ise sayısal olarak daha az olduklarını gösteren çalışma sonuçları ile paralellik göstermektedir^{11,13,14}. Benzer şekilde, Zamanzadeh ve arkadaşları (2008) hemşirelik ve ebeklik öğrencilerinin %54.2’sinin ayrıştırıcı, %32.1’inin özümseyen öğrenme stiline sahip olduğunu belirtmişlerdir¹⁵. İran hemşirelik öğrencileri ile yapılan bir çalışmada da (2007) öğrencilerin %23,2’sinin ayrıştırıcı, %25.8’i özümseyen, %29.4’ü değiştiren ve %21.5’inin yerleştiren öğrenme stiline sahip olduğunu saptamıştır¹⁶. Bu açıdan baktığımızda çalışmadan elde edilen bulgu literatürü destekler niteliktedir. Bu sonuçlar, hemşire eğitimcilerin, güncel ve teknolojik gelişmelere paralel olarak geliştirecekleri eğitim programlarını öğrencilerin bütün öğrenme stillerini dikkate alarak yapılandırması gerektiği şeklinde yorumlanmıştır.

Çalışmada, öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stillerinin sınıflara göre değişim gösterdiği ve öğrenme stilleri ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Tablo 2). Bu bulguya dayanarak, birinci sınıf öğrencilerinin çoğunluğu bilgiyi düşünerek ve izleyerek edinirken, üniversite eğitimleri sürecinin sonunda yani 4. sınıfa geldiklerinde sadece izleyerek değil, aynı zamanda gördüklerini yaparak bilgiyi edindiği söylenebilir. Sonuçta, öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça, problem çözme, karar verme, fikirleri pratikte uygulama, fikirlerin analizini yapma ve sistematik plânlama yapma gibi özelliklere sahip ayrıştırıcı öğrenme stilini daha çok benimsedikleri görülmektedir. Hemşirelik mesleği de eleştirel düşünme, iyi sentez yapma, çoklu bakış açısı üretebilme, yaratıcı olma, bilgisini analiz edip düzenleme ve iyi bir lider olma gibi özelliklere sahip olmayı gerektirdiğinden⁹ son sınıflarda öğrencilerin bu

özellikleri yansıtan ayrıştırıcı ve özümseyen öğrenme stillerini kullanmaları eğitim sürecinin çıktısı açısından beklenen bir sonuç olarak yorumlanabilir.

Araştırmada yer alan öğrencilerin öğrenme stillerinin cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde, öğrencilerin kullandıkları öğrenme stilleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin saptanmadığı, cinsiyetin öğrenme stillerini yordamada belirleyici bir değişken olmadığı saptanmıştır (Tablo 2). Bu bulgu, öğrenme stillerini cinsiyet değişkeni açısından inceleyen bazı çalışmaların^{14,17,18,19,20,21} sonuçlarıyla benzerlik gösterirken, Perry ve Ball (2004), Merter (2009), Karademir ve Tezel (2010) ile Çelik ve ark. (2014)’nin yapmış oldukları çalışma sonuçlarıyla benzerlik göstermemektedir^{23,24,25,9}. Cinsiyetle ilgili incelenen araştırma sonuçlarına incelendiğinde, kız ve erkek öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin değişiklik gösterdiği ve cinsiyete göre öğrenme stratejilerini kullanma durumları arasında birçok araştırmada kızlar lehine anlamlı farklılıklar ortaya çıktığı söylenebilir. Bu noktada ortaya çıkan çelişkinin nedeni öğrenme stillerine ait birden fazla kuramın ve ölçme aracının bulunması olarak düşünülebilir. Ayrıca yapılan araştırmaların değişkenleri benzerlik gösterirken araştırma grubunun niteliğinin farklı olması araştırma sonuçlarının farklı olmasındaki bir diğer faktör olabilir²⁶.

Bu çalışmada anadolu lisesinden mezun olan öğrencilerin ayrıştırıcı, süper liseden ve düz liseden mezun olan öğrencilerin ağırlıklı olarak özümseyen, sağlık meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin ise ağırlıklı olarak özümseyen ve değiştiren öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda öğrencilerin mezun oldukları okullar ile öğrenme stilleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (χ^2 : 15.98, $p>0.05$). Çelik ve arkadaşlarının (2014) hemşirelik öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmada bu çalışmanın sonucuna benzer biçimde, anadolu lisesi mezunlarının ayrıştırıcı ve sağlık meslek lisesi mezunlarının ise özümseyen ve değiştiren öğrenme stilini tercih ettikleri bildirilmiştir⁹. Demir (2008) tarafından yapılan bir çalışmada da, mezun olunan okula göre öğrenme stiline anlamlı şekilde farklılaştığı, anadolu lisesi mezunlarının ayrıştırıcı, meslek lisesi mezunlarının ise değiştiren ve özümseyen öğrenme stilini daha sık kullandıkları ifade edilmiştir¹⁹. Dolayısıyla bu sonuçlar, öğrencilerin okudukları liselerde öğrenme stillerinin şekillendiğini gösterebilir.

Çalışmada öğrencilerin akademik başarıları ile öğrenme stilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=3.624$, $p>0.05$) (Tablo 3). Bu sonuca göre öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stillerinin akademik başarılarını etkilemediği söylenebilir. Bu bulguyla benzer şekilde Seven ve arkadaşları (2011) da, hemşirelik birinci sınıf öğrencilerinin akademik başarı notları ile öğrenme stilleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını bildirmişlerdir¹⁴. Tıp öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, öğrencilerin birinci yarıyıldaki not ortalamaları ve öğrenme stilleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirtilmiştir²⁷. Ancak literatürde bu sonuçları destekler biçimde, yetenek ve zekâdan ayrı olarak öğrenme stillerinin birinin diğerinden daha üstün olduğunu söylemenin mümkün olmadığı ve öğrencinin başarısını etkileyen temel bir değişken olmadığı da belirtilmektedir^{27,28}.

Sonuç

Bu araştırmada elde edilen bulgular, yapılan benzer çalışma bulgularıyla tutarlılık göstererek, hemşirelik öğrencilerinin daha çok özümseyen öğrenme stiline, en az düzeyde ise yerleştiren öğrenme stiline sahip olduklarını göstermiştir. Bunun yanında öğrencilerin sahip olduğu öğrenme stillerinin cinsiyet, mezun olunan okul ve akademik başarı düzeyinde bir farklılaşma göstermediği, ancak birinci ve dördüncü sınıflarda öğrenim gören öğrencilere göre farklılaştığı saptanmıştır. Çalışma sonuçlarından da görüldüğü gibi öğrencilerin öğrenme stillerindeki çeşitlilik, hemşirelik eğitiminde sorgulayan, eleştirel düşünebilen ve öğrenme yaşantılarını uygulama alanlarına yansıtabilen hemşireler yetiştirmek için öğretme sürecinde farklı yöntemlerin kullanılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla özümseyen öğrenme stiline sahip öğrenciler için bireyselleştirilmiş çalışmalardan ziyade grup çalışmalarına önem veren öğrenme yaşantılarının düzenlenmesi, ayrıştıran öğrenme stilini tercih eden öğrenciler için ise farklı kaynaklardan bilgi toplamalarını gerektiren çeşitli proje ve ödevler verilmesi, öğrenilen bilginin gerçek hayatla ilişkilendirilmesi gibi etkinliklerin düzenlenmesi önerilebilir. Bu nedenle, eğitimciler öğrenme stillerini dikkate alarak eğitim ortamını bu yönde düzenlemelidir. Ayrıca bu yaklaşımla öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stili dışındaki öğrenme stiline sahip öğrencilerin ilgilerinden ve yeteneklerinden de yararlanılmalıdır. Sonuç olarak, eğitimciler tüm öğrenme stillerini dikkate alarak öğretim yak-

laşımlarını, strateji, yöntem ve teknikler ile eğitim materyallerini bilinçli bir şekilde seçmeli ve kullanmalıdır.

Kaynaklar

- Güven M., Kürüm D. Öğrenme stilleri ve eleştirel düşünme arasındaki ilişkiye genel bir bakış. *Journal of Social Sciences*. 2006;6(1):75-89.
- Veznedaroğlu RL, Özgür AO. Öğrenme stilleri: tanımlamalar, modeller ve işlevleri. *İlköğretim Online*. 2005;4(2):1-16.
- Kaya H, Akçin E. Öğrenme biçimleri/stilleri ve hemşirelik eğitimi. *C Ü Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*. 2002;6:31-35.
- Topuz FG, Karamustafaoglu O. Öğrenme stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: fen bilgisi öğretmen adayları. *Dicle University Journal of Ziya Gokalp Education Faculty*, 2013;21.
- Kaf Hasırcı Ö. İlköğretim 3. sınıf Hayat Bilgisi Dersinde görsel öğrenme stiline göre düzenlenen öğretimin öğrencilerin akademik başarı ve kalıcılığına etkisi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. 2005. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Cavanagh SJ, Hogan K, Ramgopal T. The assessment of student nurse learning styles using the Kolb learning styles inventory. *Nurse Education Today*. 1995;15(3):177-183.
- Taşocak G. Öğretmeden öğrenmeye: felsefi ve kuramsal temeller, stratejiler. I. Uluslar arası & V.Ulusal Hemşirelik Eğitimi Kongresi, 2001; 19-22 Eylül, Kapadokya/Neveşehir.
- An GY, Yoo MS. Critical thinking and learning styles of nursing student at the baccalaureate nursing program in Korea. *Contemporary Nurse*. 2008; 29(1):100-109.
- Çelik S, Yıldırım D, Batur Ö, Çime E, Çapraz F, Kubat N. Öğrenci hemşirelerin öğrenme stratejileri ve stillerinin belirlenmesi. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*; 2014;13(1):13-27.
- Erden M, Akman, Y. Eğitim psikolojisi gelişim-öğrenme-öğretme. Ankara: Arkadas Yayınevi.2001.
- Şenyuva EA. Hemşirelik öğrencilerinin öğrenme stillerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*. 2009;58:247- 271.
- Aşkar P, Akkoyunlu B. (1993). Kolb öğrenme stili envanteri. *Eğitim ve Bilim*. 1993; 87:37-47.
- Atay S, İbiş T, Kartal F. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme stillerinin değerlendirilmesi. I.Eğitim Araştırmaları Kongresi, 2007; 1-3 Mayıs Çanakkale.
- Seven M, Bağcıvan G, Kılıç S, Açıklı C. Determination of the learning styles of junior nursing students and investigation of the relationship between their learning styles and academic achievement. *Gülhane Medical Journal*, 2012;54(2):129-135.
- Zamanzadeh V, Valizadeh L, Fathi-Azar E, Aminaie N. Nursing and midwifery student's learning styles in Tabriz Medical University. *Research Journal of Biological Sciences* 2008;2:243-245.
- Sh Salehi. Nursing students' preferred learning styles. *Journal of Medical Education Summer and Fall*. 2007;11(3-4):85-89.
- Jones C, Reichard C, Kouider M. Are students' learning styles discipline specific? *Community College Journal of Research And Practice*. 2003;27:363-375
- Numanoğlu Ş, Şen B. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin öğrenme stilleri. *Ahi Evren Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2007;8(2):129-148.
- Demir T. Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin öğrenme stilleri ve bunların çeşitli değişkenlerle ilişkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2008;1:129-148.
- Çöğenli AG. Sınıf öğretmenlerinin sahip oldukları öğrenme stilleri ve kullandıkları bilişüstü öğrenme stratejileri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. 2011, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir İletişim Fakültesi Yayınları.
- Can Ş. Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile bazı değişkenler arasındaki ilişkinin araştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2011;41:70-82.
- Ünal K, Alkan DG, Özdemir BF, Çakır Ö. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stil ve Stratejilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Mersin Üniversitesi Örneği), *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2013;9(3):56-76.
- Perry C, Ball I. Teacher subject specialisms and their relationships to learning styles, psychological types and multiple intelligences: implications for course development. *Teacher Development*, 2004;8(1):9-28.
- Merter F. Cumhuriyet-Dicle-İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü öğrencilerinin öğrenme stilleri ve öğrenme stillerini farklılaştıran sosyo-ekonomik faktörler. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2009;13:78-96.
- Karademir E, Tezel Ö. Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2010;28(2):129-145.
- Ekici G. Gregorc ve Kolb Öğrenme Stili Modellerine göre Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillerinin Cinsiyet ve Genel Akademik Başarı Açısından İncelenmesi, *Eğitim ve Bilim*, 2013;38(167):216-223.
- Baykan Z, Naçar M. Learning styles of first-year medical students attending Erciyes University in Kayseri, Turkey. *Adv Physiol Educ*. 2007;31:158-160.
- Rassool GH, Rawaf S. The influence of learning styles preference of undergraduate nursing students on educational outcomes in substance use education. *Nurse Educ Pract*. 2008;8:306-314.